

U s t a w a

z dnia 10 czerwca 1921 roku

w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego.

Art. 1. Polski Państwowy Bank Rolny, utworzony na podstawie dekretu Naczelnika Państwa z dnia 5 lutego 1919 roku (Dz. Pr. № 12, poz. 134), otrzymuje nazwę „Państwowy Bank Rolny” oraz zakres działania i organizację, niniejszą ustawą i dołączonym statutem określone.

Art. 2. Bezpośrednią przełożoną władzą Państwowego Banku Rolnego jest Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego. Prawo kontroli finansowej Banku przysługuje także Ministrowi Skarbu.

Art. 3. Na kapitał zakładowy Państwowego Banku Rolnego przeznaczają się ze Skarbu Państwa jako bezprocentową niewycofalną dotację, kwotę marek polskich 200.000.000, wpłaconą przez Skarb stopniowo na wniosek Dyrekcji Banku. Pierwsza rata powyższej dotacji, płatna przy otwarciu Banku, wynosić powinna najmniej 50.000.000 marek polskich.

Ponadto na pokrycie wydatków organizacyjnych Państwowego Banku Rolnego przeznaczają się ze Skarbu Państwa zasiłki w kwocie 5.000.000 marek polskich, płatnych w ciągu pierwszego roku działalności Banku.

Art. 4. Państwowy Bank Rolny przejmie wszelkie aktywa i pasywa Polskiego Państwowego Banku Rolnego. Sumy, wpłacone przez Skarb Polskiemu Państwowemu Bankowi Rolnemu na kapitały zakładowy i uzupełniający, przelane zostaną do kapitału zakładowego Państwowego Banku Rolnego, sumy zaś, otrzymane na koszty organizacyjne Polskiego Państwowego Banku Rolnego, zaliczone będą na poczet zasiłku dla Państwowego Banku Rolnego z tem samym przeznaczeniem.

Art. 5. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą dekret Naczelnika Państwa z dnia 5 lutego 1919 roku w przedmiocie Statutu Polskiego Państwowego Banku Rolnego (Dz. Pr. z 1919 r. № 12, poz. 134), natomiast wchodzi w życie dołączony do niniejszej ustawy i stanowiący jej część składową „Statut Państwowego Banku Rolnego”, w którego granicach Państwowy Bank Rolny przejmie wykonywanie czynności, rozpoczętych przez Polski Państwowy Bank Rolny, i przystąpi do zlikwidowania operacji, nowym statutem nieobjętych.

Art. 6. Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń powierzyć Państwowemu Bankowi Rolnemu prowadzenie likwidacji państwowych, bądź przez Państwo gwarantowanych instytucji finansowych, które w poszczególnych dzielnicach Rzeczypospolitej Polskiej udzielały kredytu na cele agrarne.

Nie przesądza to jednak przeznaczenia majątku, uzyskanego z likwidacji tych instytucji.

Art. 7. Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Pań-

stwowych, z Ministrem Skarbu oraz Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w sprawach, wchodzących w zakres działalności tego ministra.

Marszałek:

Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:

Witos

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:

T. Wilkoński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

J. Raczyński

Minister Skarbu:

Steczowski

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:

W. Kucharski

Załącznik.

S t a t u t

Państwowego Banku Rolnego.

ROZDZIAŁ I.

Zadania, siedziba, zakres działania i fundusze Państwowego Banku Rolnego.

Art. 1. Państwowy Bank Rolny udziela kredytu na cele, związane z naprawą ustroju rolnego Państwa i podniesieniem rolnictwa, oraz jest organem wykonawczym Rządu do spraw finansowo-kredytowych w jego działalności, skierowanej ku powyższym celom.

Art. 2. Państwowy Bank Rolny jest osobą prawną i używa w pieczęci swej godła państwowego.

Art. 3. Główną siedzibą Państwowego Banku Rolnego jest miasto stołeczne Warszawa. Oddziały i agentury Banku mogą być zakładane we wszystkich miejscowościach Rzeczypospolitej (art. 26).

Art. 4. Do zakresu działalności Państwowego Banku Rolnego należy:

- 1) administrowanie funduszami, przeznaczonymi do dyspozycji organów Rządu na cele parcelacji, osadnictwa, meljoracji rolnych oraz popierania rolnictwa w zakresie i na warunkach, niżej w art. 6—13 wyrażonych;
- 2) dokonywanie na własny rachunek wszelkich operacji bankowych, z wyjątkiem spekulacyjnych, ze szczególnem uwzględnieniem kredytu krótkoterminowego na cele, wymienione w ust. 1, oraz popieranie i powoływanie do życia przedsięwzięć, związanych z naprawą ustroju rolnego i podniesieniem rolnictwa.

Art. 5. Fundusze Państwowego Banku Rolnego, oprócz powierzonych mu do administracji funduszów (ust. 1 art. 4 i art. 6), stanowią:

- a) kapitał zakładowy, otrzymany od Skarbu Państwa tytułem bezprocentowej niewycofalnej dotacji w sumie 200 milionów mkp.;
- b) ogólny fundusz rezerwowy i specjalne rezerwy, które Państwowy

Bank Rolny obowiązany będzie tworzyć z nadwyżek dochodów (art. 37);

- c) wkłady na rachunki lokacyjne i bieżące (art. 14 ust. d.);
- d) inne fundusze, które Państwowy Bank Rolny może przyjmować lub użytkować w związku z wykonaniem swych zadań.

ROZDZIAŁ II.

Administrowanie funduszami, powierzonymi przez Rząd.

Art. 6. Obowiązki Państwowego Banku Rolnego z tytułu administrowania funduszami, powierzonymi mu przez Rząd (ustęp 1 art. 4), obejmują przyznawanie, wypłacanie, nadzorowanie i ściąganie kredytów, udzielanych na zasadach, oznaczonych przez władze, powołane do dysponowania temi funduszami.

W szczególności do obowiązków Banku należy:

- a) załatwianie czynności bankowych, połączonych z przygotowywaniem, wydawaniem, oprocentowaniem i umarzaniem walorów państwowych, wypuszczanych na cele, w art. 1 wyszczególnione;
- b) przyjmowanie wpłat i dokonywanie wypłat, związanych z użytkowaniem specjalnych funduszy gotówkowych, na te same cele przeznaczonych;
- c) wydawanie na żądanie władz dysponujących opinii w przedmiocie zasad zabezpieczenia kredytu, udzielanego przez Państwo ze środków, wymienionych powyżej w ustępach a i b;
- d) inkasowanie i ściąganie od dłużników rat i wszelkich innych należności z tytułu takiego kredytu;
- e) prowadzenie odrębnej księgowości dla tychże funduszy;
- f) oprocentowanie pozostałości kapitałowych tych funduszy.

Art. 7. Administrację poszczególnych funduszy (ust. 1 art. 4) przekazuje się Państwowemu Bankowi Rolnemu na podstawie ustaw, uchwał lub postanowień, określających przeznaczenie tych funduszy; co do funduszy, oddanych do rozporządzenia organów Rządu przed wejściem w życie niniejszego statutu, to administrację ich powierza się Bankowi na mocy postanowień, powziętych przez władze, funduszami dysponujące, w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z władzami Banku.

O ile właściwe ustawy nie stanowią inaczej, przestrzegać należy przytem warunków, wyszczególnionych w art. 8—13 (niniejszego statutu).

Art. 8. O ile chodzi o administrację funduszy gotówkowych czynności, wyszczególnione w art. 6, Państwowy Bank Rolny podejmować może tylko łącznie z przejściem w całości lub w części do swej kasy lub na swój rachunek funduszu, ulegającego administracji bankowej, i tylko do wysokości przejętych w ten sposób sum.

Funduszami, przejętymi przez Polski Państwowy Bank Rolny przed ogłoszeniem niniejszego statutu, Państwowy Bank Rolny będzie administrować według przepisów i instrukcji, obowiązujących uprzednio przy przejściu tych funduszy.

Art. 9. Ogólne warunki udzielania kredytu z funduszy, przez Bank administrowanych, oraz jego osobowe i rzeczowe przeznaczenie ustanawia władza, dysponująca funduszem.

Art. 10. Tryb i sposób zabezpieczania i wydawania pożyczek i innych wypłat, dokonywanych z funduszy, pozostających w administracji Banku, oraz tryb inkasowania i ściągania należności od dłużników określają co do każdego funduszu właściwe ustawy lub rozporządzenia władzy dysponującej.

w braku zaś ich stosować należy przepisy, ustanowione poniżej dla takich samych operacji, prowadzonych na własny rachunek Banku (art. 16 — 20).

Art. 11. Obowiązek oprocentowania pozostałości kapitałowych (ust. f art. 6) ciąży na banku tylko względem tych sum, które władza, rozporządzająca funduszem, w porozumieniu z Dyrekcją Banku odda mu do dyspozycji na termin z góry określony. Stopę procentową określa Bank każdorazowo po porozumieniu się z władzą, dysponującą funduszem, oraz z Ministrem Skarbu.

Art. 12. Na pokrycie wydatków, związanych z administracją funduszy, powierzonych Państwowemu Bankowi Rolnemu (ust. 1 art. 4), Bank pobiera od dłużników na swoje dobro dodatek administracyjny w wysokości, jaką określać będzie Rada Nadzorcza Banku na wniosek Dyrekcji.

Art. 13. W terminie, ustanowionym do zamknięcia własnych rachunków Państwowego Banku Rolnego (art. 36), następuje zamknięcie rachunków funduszy, administrowanych przez Bank. Po rozpatrzeniu i przyjęciu przez Radę Nadzorczą Dyrekcja przesyła te zamknięcia władzy, dysponującej funduszem, która zatwierdza je po porozumieniu się z Ministrem Skarbu. W ten sam sposób rozstrzyga się o przeznaczeniu czystych zysków lub o pokryciu strat każdego ze wspomnianych funduszy, zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami.

ROZDZIAŁ III.

Operacje na własny rachunek Banku.

Art. 14. Do zakresu działania Państwowego Banku Rolnego należy prowadzenie na własny rachunek wszelkich, z wyjątkiem spekulacyjnych, operacji bankowych, potrzebnych do osiągnięcia celów, wskazanych w art. 1 i 4, i w szczególności:

- a) zasilanie kredytem na cele obrotowe organizacji parcelacyjnych, osadniczych, meljoracyjnych i innych, mających na celu popieranie rolnictwa, a nie mających charakteru spekulacyjnego, jak również branie udziału w ich kapitałach zakładowych;
- b) udzielanie kredytu związkom samorządnym, stowarzyszeniom spółdzielczym oraz związkom kredytowym na cele, związane z zadaniami Banku;
- c) udzielanie pojedynczym osobom kredytu bankowego na potrzeby, związane z parcelacją, komasacją i podniesieniem rolnictwa;
- d) przyjmowanie wkładów bankowych na oprocentowanie ze specjalnym uprzywilejowaniem instytucji, wskazanych w ust. a i b;
- e) wszelkie inne czynności bankowe w zakresie, potrzebnym do wykonania oraz zabezpieczenia operacji, wymienionych w ust. a—d, lub czynności, będące w związku z powyższymi operacjami. Operacji, nie zgodnych z celami, wskazanymi w art. 1 i 4, Państwowy Bank Rolny dokonywać nie może.

Art. 15. Państwowy Bank Rolny może uczestniczyć w kapitałach zakładowych tych organizacji parcelacyjnych, osadniczych, meljoracyjnych i innych, mających na celu popieranie rolnictwa (ust. a art. 14), o ile one:

- 1) nie mają celów spekulacyjnych;
- 2) rozwijają działalność ogólniejszego znaczenia;
- 3) współdziałają z Głównym Urzędem Ziemijskim lub Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych w wykonaniu ich zadań i
- 4) zapewnią Państwowemu Bankowi Rolnemu dostateczny wpływ na bieg ich działalności i interesów.

Udział Banku nie może przekraczać $\frac{1}{4}$ kapitału zakładowego, istotnie wpłaconego przez uczestników organizacji. Ogólna suma takich udziałów Banku nie może przewyższać $\frac{1}{4}$ kapitału zakładowego Banku.

Art. 16. Przy udzielaniu przez Państwowy Bank Rolny kredytu Dyrekcja Banku ma obowiązek ustanawiać takie warunki, aby kredyt ten był dostatecznie zabezpieczony.

Art. 17. W przedmiocie trybu czynności hipotecznych, związanych z zabezpieczeniem kredytu, udzielanego przez Państwowy Bank Rolny; Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Ziemskiego i Ministrem Skarbu ma prawo wydawać specjalne przepisy i instrukcje.

Art. 18. Przy zabezpieczaniu kredytu, udzielanego przez Państwowy Bank Rolny, zastawem papierów wartościowych lub ruchomości, obowiązują będą przepisy, stosowane przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową przy operacjach lombardowych.

Art. 19. Od nieuiszczonych w terminie należności Państwowy Bank Rolny ma prawo pobierać odsetki zwłoki w wysokości, jaką określi Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Skarbu na wniosek Rady Nadzorczej Banku!

Każdy rozpoczęty miesiąc liczy się za cały miesiąc.

Art. 20. Bank przesyła wszelkie zawiadomienia lub wezwania za pośrednictwem urzędów administracyjnych albo pocztą. Za dowód doręczenia służy potwierdzenie właściwego urzędu lub kwit zwrotny pocztą.

Egzekucja należności z tytułu kredytu, przyznanego przez Państwowy Bank Rolny, odbywa się trybem, przewidzianym dla egzekucji bezspornych należności skarbowych.

Art. 21. Ogólna suma wkładów (art. 14 ust. d), przyjętych przez Bank na oprocentowanie, nie może przewyższać pięciokrotnej sumy jego kapitału zakładowego łącznie z rezerwami.

Zasadnicze stopy oprocentowania wkładów ustanawia Rada Nadzorcza Banku, a zatwierdza Minister Skarbu.

ROZDZIAŁ IV.

Organizacja Banku.

Art. 22. Bezpośrednią przełożoną władzą Państwowego Banku Rolnego jest Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego. Prawo kontroli finansowej Banku przysługuje także Ministrowi Skarbu.

Kierownictwo sprawami Banku należy do Dyrekcji i Rady Nadzorczej.

Art. 23. Skład Rady Nadzorczej jest następujący:

- a) Prezes i Wiceprezes Rady, mianowani przez Prezydenta Rzeczypospolitej na wniosek, przedstawiony Radzie Ministrów przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz z Ministrem Skarbu; -
- b) trzech członkowie, mianowani przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego;
- c) dwaj członkowie, mianowani przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych;
- d) dwaj członkowie, mianowani przez Ministra Skarbu.

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego i Ministrowie Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Skarbu zamianują ponadto trzech zastępców członków Rady Nadzorczej, każdy po jednym zastępcy.

Okres urzędowania zarówno Prezesa i Wiceprezesa, jak innych członków Rady Nadzorczej i ich zastępców, oznacza się na trzy lata, z wyjątkiem okresu urzędowania pierwszego składu Rady Nadzorczej, który ustala się: dla Prezesa Rady i dla dwóch członków — po jednym z kategorii, oznaczonych ustępami b i c — na lat 5, dla trzech zaś członków — po jednym z pozostałych wymienionych pod b, c i d — na lat 4. Prezesa, wiceprezesa oraz innych członków Rady i ich zastępców mianować można ponownie.

Art. 24. Rada Nadzorcza rozpoczyna swe czynności w terminie, ustanowionym przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Zwyczajne posiedzenia Rady odbywają się co najmniej raz na kwartał, nadzwyczajne — zwołuje Prezes Rady w miarę potrzeby z własnej inicjatywy lub na żądanie Dyrekcji Banku, Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego albo co najmniej 4 członków Rady.

Art. 25. Do ważności uchwał Rady potrzeba zawiadomienia o posiedzeniu wszystkich członków Rady i obecności na posiedzeniu co najmniej pięciu. Uchwały zapadają większością głosów, w razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Członkowie Dyrekcji Banku mają prawo brać udział we wszystkich posiedzeniach Rady Nadzorczej z głosem doradczym.

Art. 26. Do Rady Nadzorczej należy rozważanie spraw, związanych z całokształtem działalności Państwowego Banku Rolnego, piecza nad całością majątku Banku i funduszy mu powierzonych oraz kontrola nad działalnością Dyrekcji.

W szczególności do zakresu Rady Nadzorczej należą sprawy następujące:

I. Rozpoznawanie i przedstawianie do zatwierdzenia Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego wniosków w przedmiocie:

- 1) uzupełnienia lub zmiany statutu;
- 2) wydawania rozporządzeń lub przepisów wykonawczych, regulaminów oraz instrukcji;
- 3) otwierania oraz zwijania oddziałów i agentur Banku;
- 4) mianowania członków komitetu dyskontowego (art. 31);
- 5) projektów budżetu;
- 6) zatwierdzenia sprawozdań i bilansów rocznych Państwowego Banku Rolnego, przeznaczenia zysków lub pokrycia strat (art. 36 — 38);
- 7) nabywania i zbywania nieruchomości;
- 8) uchylecia zarządzeń Dyrekcji, niezgodnych z ustawami lub ze statutem Banku (art. 27).

Wnioski w sprawach, wymienionych w ustępach 1, 5 i 6, Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego zatwierdza w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

II. Uchwalanie wniosków Dyrekcji w przedmiocie:

- 1) lokowania kapitałów Banku w instytucjach prywatnych, o ile chodzi o lokatę w jednej instytucji kwoty ponad pięć milionów marek;
- 2) udziału Państwowego Banku Rolnego w kapitałach zakładowych, organizacji, wymienionych w art. 15;
- 3) ustanawiania norm oprocentowania i innych warunków stosowanych:

- a) przy przyjmowaniu lokat i wkładów, b) przy udzielaniu kredytu na własny rachunek Banku oraz c) przy dokonywaniu przez Bank operacji pośredniczących i wszelkich innych, przez statut dozwolonych, o ile nie są one ustalone w regulaminie, rozporządzeniach lub przepisach wykonawczych Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego;

- 4) przyznawania kredytu w wysokości, przekraczającej normę, ustanowioną w art. 30 ust. d;
- 5) uchylania rozporządzeń Prezesa Rady Nadzorczej, wstrzymującej wykonanie zarządzeń Dyrekcji (art. 27 ust. 2).

III. Inne sprawy, przedłożone przez Dyrekcję lub przekazane Radzie do rozpoznania, czy zdecydowania, na mocy regulaminu lub specjalnego rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 27. Prezes Rady ma prawo każdego czasu wglądać we wszystkie czynności Banku, badać jego książki, dokumenty i akta, przeprowadzać skontra kasowe, żądać wszelkich wyjaśnień i w miarę potrzeby do udziału w tych czynnościach powoływać rzeczoznawców lub członków Rady Nadzorczej.

Wykonanie uchwały Dyrekcji, uznanej przez siebie za niezgodną z ustawami lub ze statutem Banku, Prezes Rady Nadzorczej ma prawo wstrzymać do decyzji Rady Nadzorczej, która powinna być w tym wypadku zwołana w ciągu najbliższych dni siedmiu. Wnioski Rady Nadzorczej o uchylenie zarządzeń Dyrekcji podlegają zatwierdzeniu Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 28. Dyrekcję Państwowego Banku Rolnego stanowią mianowani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Dyrektor Naczelny oraz trzej Dyrektorowie.

Wnioski nominacyjne do Rady Ministrów w przedmiocie mianowania Dyrektora Naczelnego i wszystkich trzech Dyrektorów przedstawia Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz z Ministrem Skarbu.

Ponadto Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego mianuje dwóch zastępców Dyrektorów z grona wyższych urzędników Banku.

Dyrektora Naczelnego zastępuje jeden z Dyrektorów, któremu zastępstwo to powierza Dyrektor Naczelny na czas nieobecności, nie przekraczającej jednego miesiąca; w razie dłuższej nieobecności Dyrektora Naczelnego zastępcę wyznacza Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 29. Do ważności uchwał Dyrekcji potrzebna jest obecność na posiedzeniu wszystkich czterech członków Dyrekcji lub ich zastępców.

Regulamin określi, jakie sprawy wymagają kolegalnego załatwienia i uchwały Dyrekcji.

Uchwały zapadają większością głosów, w razie równości głosów przeważa głos Naczelnego Dyrektora lub zastępującego go Dyrektora.

Dokumenty, zobowiązujące Bank, powinny być podpisywane przez dwóch członków Dyrekcji lub ich zastępców, albo przez jednego członka Dyrekcji lub zastępcę łącznie z jednym z urzędników, upoważnionych do podpisu za Bank (prokurzystów).

Art. 30. Dyrekcja zarządza bezpośrednio sprawami Banku, reprezentuje Bank wobec władz i osób trzecich oraz samodzielnie decyduje i załatwia wszelkie sprawy, związane z działalnością Banku, o ile na mocy statutu nie są one przekazane do kompetencji Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego lub Rady Nadzorczej.

W szczególności do zakresu jej działania należy:

- a) nadawanie prawidłowego biegu działalności Państwowego Banku Rolnego, oraz ścisłe przestrzeganie wszelkich przepisów prawnych, rozporządzeń i instrukcji;
- b) przedwstępne rozważanie wszelkich wniosków, przedstawianych Radzie Nadzorczej do decyzji;
- c) zestawianie bilansów i układanie budżetu oraz sprawozdań rocznych;

- d) przyznawanie wszelkich kredytów, zabezpieczonych hipotecznie lub zastawom, oraz kredytów, nie mających rzeczowego zabezpieczenia — każdorazowo do wysokości 500.000 marek polskich;
- é) prowadzenie spraw sądowych Banku i egzekucji;
- f) bezpośrednie kierownictwo i nadzór dyscyplinarny nad personelem bankowym;
- g) przyjmowanie i zwalnianie urzędników i niższych funkcjonariuszów Banku zgodnie z regulaminem;
- h) wykonywanie wszystkich spraw i czynności, powierzonych Dyrekcji przez regulamin.

Art. 31. W celu oceniania weksli, podawanych Bankowi do dyskonta, oraz w celu udzielania opinii w przedmiocie zgłoszeń o kredyt, niezabezpieczony hipotecznie lub zastawem, może być utworzony z rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego na wniosek Rady Nadzorczej komitet dyskontowy, składający się z trzech członków, powołanych przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z pośród kandydatów, wskazanych przez centralne organizacje rolnicze oraz spółdzielcze instytucje kredytowe. Tryb urzędowania komitetu dyskontowego określi regulamin.

Art. 32. Urzędnicy Banku są urzędnikami państwowymi. Zasadniczy etat stałych urzędników Państwowego Banku Rolnego zatwierdza Rada Ministrów na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego, przedstawiony w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Członkowie Dyrekcji i ich zastępcy oraz urzędnicy Banku poza poborami, przywiązaniem do posiadanych stopni służbowych, mogą otrzymywać specjalne dodatki według norm, ustanowionych zasadniczo przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Zarówno członkowie Dyrekcji, jak urzędnicy i niżsi funkcjonariusze Banku otrzymują wynagrodzenie z budżetu Banku.

ROZDZIAŁ V.

Rachunkowość, sprawozdania, rezerwy.

Art. 33. Rokiem administracyjnym Banku jest rok kalendarzowy. W razie ustalenia innego okresu rocznego dla administracji państwowej, może Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Skarbu ten sam okres czasu ustanowić jako rok administracyjny Państwowego Banku Rolnego.

Art. 34. Na 6 tygodni przed upływem roku administracyjnego Dyrekcja powinna przygotować i przedstawić Radzie Nadzorczej do uchwalenia preliminarz wydatków i dochodów Banku na rok następny; uchwały swe Rada Nadzorcza przedstawia najpóźniej na trzy tygodnie przed rozpoczęciem nowego roku administracyjnego Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego, który je zatwierdza w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 35. Kredyty dodatkowe na wydatki, nieprzewidziane w budżecie, wymagają zatwierdzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego oraz zgody Ministra Skarbu.

Art. 36. Za każdy miniony rok administracyjny Dyrekcja sporządza zamknięcie rachunkowe oraz bilans Banku i przed upływem pierwszego półrocza następnego roku przedstawia je Radzie Nadzorczej do sprawdzenia.

Rada Nadzorcza, sprawdzivszy zamknięcie rachunków i bilans, uchwała wnioski co do ich zatwierdzenia oraz użycia czystego zysku lub pokrycia wykazanej straty i wnioski te przedstawia Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego, który je zatwierdza w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 37. Z czystego zysku, wykazanego w zatwierdzonym bilansie, przeznaczają się połowę na ogólny fundusz rezerwowy. Druga połowa czystego zysku może być przeznaczona na specjalne rezerwy bankowe lub na zasilanie ogólnego funduszu rezerwowego (art. 5 ust. b), albo też na zasilanie specjalnych funduszy Głównego Urzędu Ziemskiego na cele parcelacji, komasacji i osadnictwa.

Obowiązek uzupełnienia ogólnego funduszu rezerwowego trwa, dopóki fundusz ten nie osiągnie co najmniej 50% kapitału zakładowego Banku. Ogólny fundusz rezerwowy w swej maksymalnej wysokości nie może przekroczyć sumy kapitału zakładowego. Ogólny fundusz rezerwowy powinien być odrębnie administrowany i lokowany w papierach państwowych lub za zgodą Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w inny sposób, należycie zabezpieczający całość funduszu.

Art. 38. O ile zamknięcie rachunkowe wykazuje stratę, która nie znajduje zupełnego pokrycia ani w specjalnych rezerwach, ani w ogólnym funduszu rezerwowym, strata ta może być pokryta z kapitału zakładowego na zasadzie decyzji Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego, powziętej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

W tym wypadku przedstawia się Sejmowi na najbliższym jego posiedzeniu sprawozdanie i wniosek o uzupełnienie ze Skarbu kapitału zakładowego Banku do poprzedniej wysokości.

Art. 39. Regulamin Państwowego Banku Rolnego wyda Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Skarbu na wniosek Rady Nadzorczej Banku.